

Kokkulepped tehisaru kasutamiseks

Puurmani Mõisakoolis

Meie põhimõte

Tehisaru ei ole keelatud ega kohustuslik töövahend.

Tehisaru on osa tänapäeva õppimisest ja tööelust. Meie koolis kasutame tehisaru **eesmärgipäraselt, teadlikult, eetiliselt ja kriitiliselt**, et toetada õppimist ja õpetamist ning arendada oskusi, mida tulevikus vaja läheb.

Kasutame seda siis, kui see aitab saavutada õpieesmärki, arendada vajalikke oskusi või muuta õppimist ja õpetamist tõhusamaks.

Meie koolis tähendab tehisaru teadlik kasutamine:

mõtle enne → kasuta eesmärgipäraselt → kontrolli tulemust → ole aus → vastuta oma töö eest.

1. Tehisaru kasutamine peab toetama õppimist

- Enne tehisaru kasutamist mõtleme, miks seda kasutada ja mida selle abil õppida soovime.
- Tehisaru ei kasuta me viisil, mis jätab olulise õppimise või oskuse arendamise meie eest tegemata.
- Kui ülesande eesmärk on arendada näiteks iseseisvat kirjutamis-, arutlemis-, arvutamis- või analüüsisioskust, teeme selle töö ise.
- Õpetaja määrab konkreetse õppeülesande puhul, millises ulatuses on tehisaru kasutamine sobiv.

2. Tehisaru kasutamisest oleme ausad

- Me ei esita tehisaru loodud teksti, ideid, pilte, koodi või muud sisu enda iseseisva tööna, kui selle kasutamine on mõjutanud töö sisu.
- Kui ülesande või kooli juhendi kohaselt tuleb tehisaru kasutamisest teada anda või sellele viidata, teeme seda.
- Mahukamate tööde puhul kirjeldame vajaduse korral, millist tehisaru rakendust, milleks ja millises ulatuses kasutasime.
- Tehisaru abil loodud sisu kasutamisel järgime kooli kehtivat viitamise korda.

3. Kontrollime tehisaru vastuseid

- Tehisaru vastus ei ole automaatselt õige.

- Kontrollime olulisi fakte, väiteid, arvutusi, allikaid ja viiteid usaldusväärsetest allikatest.
- Tehisaru kasutades säilitame allikakriitilise mõtlemise.
- Kui tehisaru annab ebatäpse või väljamõeldud info, parandame selle ega esita seda tõena.
- Lõpptulemuse eest vastutab õppija ise.

4. Õpetaja ja õppija lepivad kasutamise kokku

- Õpetaja selgitab õpilastele, millistes ülesannetes, millisel eesmärgil ja millises mahus võib tehisaru kasutada.
- Õpilane järgib konkreetse õppeülesande kohta antud kokkuleppeid.
- Vajaduse korral võivad õpetaja ja õpilased enne töö alustamist kokku leppida näiteks:
 - tehisaru kasutamine on lubatud;
 - tehisaru võib kasutada ainult ideede leidmiseks või tagasiside saamiseks;
 - tehisaru kasutamine on selles ülesandes piiratud;
 - tehisaru kasutamine ei ole selle ülesande puhul sobiv.
- Kokkulepped võivad erineda õppeaineti ja ülesandeti.

5. Tehisaru ei asenda õpilase isiklikku panust

- Töodes, mille eesmärk on hinnata õpilase enda teadmisi ja oskusi, peab põhiline töö olema õpilase enda tehtud.
- Tehisaru võib aidata näiteks:
 - ideid koguda;
 - uurimisküsimust täpsustada;
 - teksti keeleliselt parandada;
 - anda tagasisidet;
 - leida võimalikke lähenemisviise;
 - koostada harjutamiseks näiteid.
- Tehisaru ei kasutata töö etappides, kus selle kasutamine takistaks õpilase isikliku panuse ja arengu hindamist.

6. Kaitseme inimeste andmeid ja privaatsust

- Tehisaru rakendusse ei sisestata õpilaste, õpetajate, lapsevanemate ega teiste inimeste isikuandmeid, kui selleks puudub kooli poolt lubatud õiguslik alus ja vajadus.
- Me ei sisesta tehisarusse konfidentsiaalset või tundlikku kooliinfot.
- Kasutame kooli poolt heaks kiidetud rakendusi ja järgime kooli andmekaitse reegleid.
- Kahtluse korral küsime enne andmete sisestamist õpetajalt, kooli juhtkonnalt või haridustehnoloogilt.

7. Tehisaru kasutame eetilisel

- Me ei kasuta tehisaru petmiseks, kellegi eksitamiseks ega teise inimese töö enda omana esitamiseks.

- Me ei lase tehisarul luua tahtlikult valeandmeid, väljamõeldud tulemusi või teeseldud uurimismeetodeid.
- Tehisaru kasutamisel järgime ausa töö ja akadeemilise eetika põhimõtteid.
- Tehisaru kasutamise võimalus ei vähenda meie vastutust oma töö ja selle sisu eest.

8. Õpetaja hindab õppimist, mitte tehisaru tuvastamise tulemust

- Tehisaru kasutamise tuvastamise tööriistu ei käsitleta iseseisva tõendina selle kohta, et õpilane on tehisaru kasutanud.
- Kui tekib põhjendatud kahtlus, arutavad õpetaja ja õpilane töö valmimist ning kasutatud töövõtteid.
- Vajaduse korral võib õpetaja paluda õpilasel oma töö käiku, mõttekäiku või kasutatud allikaid selgitada.

9. Õpime ka ise tehisaru kasutama

- Õpilased ja õpetajad võivad tehisaru võimalusi katsetada ning õppida paremaid viipeid koostama.
- Õpetajad võivad kasutada tehisaru näiteks õppematerjalide, töölehtede, testide, hindamismatriksite ja tagasiside ettevalmistamisel.
- Tehisaru kasutamisel otsime viise, kuidas säästa aega rutiinsetelt tegevustelt ja suunata rohkem aega sisulisele õppimisele.

LISA 1.

MEIE TEHISARU KOKKULEPE

Kasutame tehisaru targalt, ausalt ja õppimise toetamiseks!

1. MÕTLEN ENNE

Kas tehisaru aitab mul õppida või teeb töö minu eest ära?

2. KASUTAN AUSALT

Ma ei esita tehisaru tehtud tööd enda iseseisva tööna.

3. KONTROLLIN ALATI

Tehisaru võib eksida või anda välja mõeldud infot. Kontrollin olulist infot usaldusväärsetest allikatest.

4. HOOLIN OMA ANDMETEST

Ma ei sisesta tehisarusse enda ega teiste isiklikke või tundlikke andmeid.

5. JÄRGIN TUNNIKOKKULEPET

Õpetaja ja klass lepivad kokku, millal ja milleks tehisaru tunnis kasutada.

6. VASTUTAN OMA TÖÖ EEST

Mina vastutan selle eest, mida ma esitan ja mida ma tehisaru abil loon.

Meie ühine põhimõte:

Tehisaru on abiline, mitte minu mõtlemise asendaja.

Oleme neid põhimõtteid arutanud ja nõustume neid järgima.

Klass: _____

Kuupäev: _____

Õpilaste allkirjad: